

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

Q[uod] peccati enormitatem in hac vita plene comprehe[n]dere non
valemus.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

DE ENORMITATE PECCA. Fo. 91
Quod peccati enormitatē in hac vita ple-
ne comprehendere non valemus.

Art. XVII.

Vemadmodū vigesimo primo de
ci. dei loquitur Augustinus, ideo peccati enormitatē in hac vita ple-
ne comprehendere non valemus. *Augustin.*
que purissimæ sapiētix sensus, quo tentiri possit,
quantum nefas in præuaricatione committitur.
Iam quippe multipliciter est ostensum, peccati
enormitatem tanto consistere ampliorem, quo
maior est dei bonitas, cui in peccato res caduca
præfertur: itemq; quo sublimior dei maiestas at-
que autoritas, quæ per peccatum inhonoratur: q̄
etiam maior est sanctitas dei et æquitas, quæ pec-
cati sceleratam abominatur: itemq; quo maior
est charitas dei ad nos, & quo plura ac potiora
sunt eius beneficia super nos. Quoniam itaq; di-
uinæ bonitatis immensitatem, diuinæ maiestatis
incircumscriptibilem sublimitatem, diuinæ san-
ctitatis & æquitatis mundissimam infinitatem,
magnitudinē quoq; diuini amoris, beneficiorq;
eius super nos in hac carne mortali comprehen-
dere nō valemus, imo nec satislympida acie cō-
templari: certum opinor, q̄ peccati enormitatē
plene in hoc statu cognoscere nequaquam possu-
mus. Hinc viri perfecti atque sancti, quanto in
seculo isto deum syncerius atque sublimius con-
templabantur, & ea ex quibus peccati enormi-
tas perpenditur ac grauatur. (De quibus iā scri-
pta sunt plura) mente diuinitus plus illustrata et
vnctā diligentius intuebantur: eo seipsos ampli-
N v us de

D I O N Y S I V S C A R T.

us despexerunt, humiliauerunt, castigauerunt, peccataque sua etiam minima ac venialissima, vehementissime ponderauerunt, plāxerunt, ac correxerunt. Denique vnum peccatum aggrauatum ex alio. Quum ergo cogitationū, affectionum, loquutionum, commissionum, et omissionum nostrarum peccata sint a deo multa (saltem venialia) quae mentis nostrae cognitionem ac numerum superant & cū adunt: certum est quod vitiorum nostrorum enormitatem intelligere non possumus, nisi ex gratia valde singulari utcumque. Ideo scriptum est, Delicta quis intelligit? Ab occultis oculis munda me dñe, & ab alienis parce seruo tuo. Hinc utique quicquid aduersitatis euenerit nobis, merito cum omni gaudio patientissime ferueremus pro peccatis nostris occultis, latebentibus multis, ac magnis. Sed quum peccatorum nostrorum enormitatem non ponderamus, non fatemur miseriam coram deo cor nostrum, nec in aduersis gratias agimus deo, qui quos, amat, arguit & castigat: sed impatientia victi, ad inordinatam tristitiam ac pusillanimitatē prolabimur. Amplius cætera paulo ante descripta peccatorum grauantia tam ex parte peccantis, et obiecti materiae circa quam versatur peccatum, quam finis ac circumstantiarum, sunt tot & tanta in specialibus: quod nemo nostrum omnia ea cognoscere potest distincte. Ideo peccatorum nostrorum grauitatem plenarie intelligere non valemus. Sed nos ipsos in infinitum humiliare debemus, dum namque iugiter inuocare clementiam, atque sola dei misericordia respirare, dicentes cum

Psalm. 18

psalm. 18. Delicta quis intelligit? Ab occultis oculis munda me dñe, & ab alienis parce seruo tuo. Hinc utique quicquid aduersitatis euenerit nobis, merito cum omni gaudio patientissime ferueremus pro peccatis nostris occultis, latebentibus multis, ac magnis. Sed quum peccatorum nostrorum enormitatem non ponderamus, non fatemur miseriam coram deo cor nostrum, nec in aduersis gratias agimus deo, qui quos, amat, arguit & castigat: sed impatientia victi, ad inordinatam tristitiam ac pusillanimitatē prolabimur.

Apocal. 3

Apocal. 3. Amplius cætera paulo ante descripta peccatorum grauantia tam ex parte peccantis, et obiecti materiae circa quam versatur peccatum, quam finis ac circumstantiarum, sunt tot & tanta in specialibus: quod nemo nostrum omnia ea cognoscere potest distincte. Ideo peccatorum nostrorum grauitatem plenarie intelligere non valemus. Sed nos ipsos in infinitum humiliare debemus, dum namque iugiter inuocare clementiam, atque sola dei misericordia respirare, dicentes cum

Psalm. 79

psalm. 79. ro poenitente, Comprehenderunt me iniquitates

DE ENORMITATE PECCATI. F. 94.

mea, & non potui vt viderem. Et rursus, Iniquitates nostræ multiplicatæ sunt super caput nostrum: & peccata nostra creuerunt vsque ad cœlum. Postremo & si impietatum nostrarum enormitates plene comprehendere nequeamus: tamen quod vere tam incomprehensibiliter sint enormes clarissime innotescit ex pœna illa infernali, acerbissima, sempiterna, quam iustus deus pro vno mortali infligit peccato. Qui tamen etiam in inferno misericordiam miscet iusticiæ, cunctando citra condignum. At vero tanta est peccati mortalis, quæ tum cunque parui enormitas: quæ nulla creatura est deo tam cara in toto vniuerso mundo, quin eam odiret, æternaliterque damnare: pro vno peccato mortali, si finaliter deprehenderet eam in illo. Adhuc tanta est peccati enormitas, quod facit peccantem deo eate nus displicentem, vt omnium bonorum quæ ante peregit deus ipse non recordetur. Sicut Ezechielis decimo octauo capite dominus iustus iudex testatus est, Si auerterit se iustus, & fecerit iniquitatem, omnes iusticias quas fecerit non recordabor. Itaque qui stat, videat ne cadat, nemo securus est. Et (Prouerbiorum capite vigesimo octauo) beatus homo, qui semper est pauidus. Amplius quam incomprehensibilis sit peccati enormitas, hinc potest attendi, quod pro humani generis peccato satisfacere, illudque auferre nulla pura creatura fuit idonea: sed ipsummet vnigenitum DEI verum immensumque DEVM decuit, & modo quodam oportuit, incarnari, & pro hominum redemptione a peccati reatu pati ac mori. Si ista mi amantissime

Ibidem.
Esdr. 9

1. Cor. 10

rite

DIONYSIVS CARTH.

rite pensaueris, peccata abhorrebis, de flebis, ac fugies: teque coram diuinæ maiestatis præsentia timorate habebis.

De diuersis effectibus ac nocementis peccati.

Art. XVIII.

Ausæ contrariæ, contrarios solent habere effectus. Peccata autem virtuosique habitus, virtutibus & earum actibus cõtrariantur. Quomodo ergo gratia naturam perficit, sic peccatum ignobilirat, lædit, ac

inficit eam. Et sicut virtutes ac dona spiritus sancti vires animæ reddunt ad bene agendum expeditas, ac faciles, a ratione quoque & spiritu sancto bene prompteque mobiles: sic peccata et habitus vitiosi, vires præfatas a bonis retardant, ad bona agenda infirmas efficiunt, ad mala proni constituunt: ad diabolicum instinctum passionum impetum assequendum faciles reddunt. Hinc Hugo,

Hugo, go in libro de arca Noe: Animam, inquit, diuino desertam auxilio, quæcunque tentatio impetrit, subuertit. Beda quoque testatur, quod homo in peccata ruens, spoliatur gratuitis, & vulneratur in naturalibus. Vt itaque ordinatus fiat processus, dicendum quod peccatum mortale, primo, spoliat mentem gratuitis, gratia gratum faciente, charitate infusa, cæterisque virtutibus quantum ad hoc quod sunt meritoria in agendo, sequitur quoque donis spiritus sancti. Secundo, maculat animam, quæ maculatio gratuitorum spoliacionem concomitat, estque amissio spiritalis pulchritudinis ac nitoris. Nam sicut in corporalibus macula est perditio propriæ pulchritudinis ac nitore.